

Verksamhetsberättelse Tillväxt Norra Bohuslän 2017

TNB's syfte är att med balans och varsamhet om miljö och människor skapa tillväxt och utveckling i Norra Bohuslän. Samverkan för gemensam nytta i den funktionella regionen norra Bohuslän är anledningen till att TNB finns.

Innehåll

Verksamhetsberättelse Tillväxt Norra Bohuslän 2017	1
Inför 2017	1
Process Maritim Näringslivsstrategi (MNLS)	2
Process Blå ÖP.....	2
Övriga projekt	3
Ekonomiska händelser	3
Personal och medarbetare	3
Samarbetet med Leader	4
Måluppfyllelse 2017	5
Kommentar till långsiktiga mål	6
Samverkansfunktionen	6
Lobbyingfunktionen	7
Omvärldsbevakningsfunktionen	7
Underlagsberedande funktionen.....	8
Finansiering 2017.....	8
Pågående och tidigare satsningar (se även tidslinje TNB)	9

Inför 2017

I oktober 2015 hade styrgruppen för Tillväxt Norra Bohuslän en strategiworkshop där man drog upp riktlinjerna för arbetet fyra år framöver. Riktlinjerna finns sammanfattade i den verksamhetsplan som senare togs fram för Tillväxt Norra Bohuslän. Dessa riktlinjer återaktualiserades i mars 2017.

Man har enats om 6 funktioner:

Samverkan mellan kommunerna

Lobbying gentemot nationella och regionala organ

Omvärldsbevakning inom våra intresseområden

Underlagsberedning

Projektutveckling

Projektdrift

Man valde också att fokusera på kärnfrågorna: marint och maritimt, samt arbete inom näringslivsutveckling, infrastruktur, miljö och hållbar utveckling och fysisk planering.

Carl Dahlberg har under 2017 haft uppdraget som processledare för Tillväxt Norra Bohuslän.

Process Maritim Näringslivsstrategi (MNLS)

Arbete med den maritima näringslivsstrategin som blev antagen politiskt 17 oktober 2016 i samtliga kommuner.

Projekt avslutade under 2016 men som stängdes 2017

Projekt Blå ÖP och MNLS -2014-2015 (VGR, LST)

Projekt Förstudie Blå Affärsutveckling (VGR, FYRBODAL)

Projekt som pågått under 2017

Projekt Maritim Utveckling i Bohuslän (ERUF, VGR)

Maritim Utveckling i Bohuslän - förverkligande av delar av den marina näringslivsstrategin. Lysekils kommun är huvudman.

Sex delaktiviteter: Evenemangsstrategi, Kunskapsturism, Marina Livsmedel, Gästhamnar, Sjötransporter, Innovationsarena.

Renée Daun var projektledare under 2017. Ellinor Jensen anställdes som aktivitetsledare för gästhamnsdelen; Ingela Skärström för sjötransporter och Helena Wallenberg för kunskapsturism. Göteborgs universitet har 2 forskare som arbetar i projektet: Eva-Marie Jernsand och Thommy D Andersson.

Delkonferens hölls i Strömstad i december. Styrgruppen har godkänt en gemensam evenemangsstrategi. Fortsatt utveckling sker i samarbete med maritima klustret och turistrådet Västsverige.

Projekt som påbörjats under 2017

Projekt Vattenbruk för Webben (Jordbruksverket)

Projektet drog igång i augusti och tar fram ett antal videos för att underlätta för näringslivsutvecklare att förstå vattenbruk och för vattenbrukare att utveckla sitt företagartänk. Projektet är förlängt till och med februari 2018. Projektet är helfinansierat.

Taskforce Vattenbruk (delfinansierat av Landsbygdsnätverket)

Fritt organiserad aktivitet för att förändra och snabba upp tillståndsprocessen för vattenbruk. Kulminerar med ett riksdagsseminarium och rapport februari 2018.

Process Blå ÖP

Processen med att få Blå Översiktsplan i Norra Bohuslän – FÖP i hamn pågick under året. Samråd genomfördes, MKB arbetades fram, utställningshandling togs fram och samrådsredogörelse klarställdes. "Vägen till Blå ÖP" producerades. Arbetet finansierades i tre projekt:

Projekt som pågått under 2017

Projekt Förutsättningar för blåa näringar - (LEADER)

Projektet drivs med plangruppen och kopplingen till näringar och deras behov.

Projekt Havsplan och Kustzon- Blå ÖP Norra Bohuslän - (KOMPIS-LST)

Arbete med havsplanedelar och kopplingen till statlig havsplanering.

Synpunkter och påverkan på de södra och nationella processerna inklusive delaktighet i synpunkter på utkast till havsplan. Projektet är förlängt tom Q1-2018.

Projekt - VÅGA (LST) Tidigare tilldelade medel kopplade till miljökonsekvensdel av arbetet (redovisas januari 2018).

Övriga projekt

Projekt En Funktionell Digital Region (LEADER)

Projektet blev godkänt av Jordbruksverket. Det är ett långsiktigt projekt med digitala nätverk för att förbättra digital kompetens och utöka regionalt socialt kapital. Mycket arbete har lagts på att forma en struktur som möjliggör lokala sociala nätverk kopplade till en viss grupps frågor och testning av detta. Hady Shkeer och Carl Dahlberg har arbetat med projektet under året. Projektet har haft flera positiva bieffekter för omvärldsbevakning och kopplingar till landsbygdsutveckling.

Projekt Granitkusten (LEADER)

Sotenäs kommun är huvudman. Rolf Danielsson och Britt Wall har arbetat med projektet som arbetat med turismaktörer kopplade till Granit. Projektet är försenat och förlängt men har tagit fram en bas för fortsatt arbete inom området och siktar på att Fyrbodals ska kunna fungera som projektägare för ett längre kulturprojekt.

Ekonomiska händelser 2017

Medfinansiering av 2 projekt i tid

- Medfinansiering i tid *Maritim utveckling i Bohuslän*
- Medfinansiering i tid *KOMPIS*

Verksamheten håller sig inom sina medel och skapar inte en extra ekonomisk påverkan på Strömstads Kommun.

Personal och medarbetare

Carl Dahlberg – processledare anställd 70 % TNB (+ 30 % på Leaderkontoret).

Renée Daun – projektledare anställd 100 %.

Ingela Skärström – aktivitetsledare anställd 50 % (okt-dec).

Dennis Andersson – ekonomiassistent och administrativt stöd -20 % (jun-dec)

Natalia Larsson - ekonomiassistent och administrativt stöd -20 % (jan-maj)

Therese Lundqvist – aktivitetsledare anställd på ca 60 % (jan-feb)

Helena Wallenberg - aktivitetsledare anställd på 50 % (nov-dec)

Ellinor Jensen - aktivitetsledare anställd på 30 % (mar-nov)

Hady Shkeer – digital projektutvecklare 40 % (jun-dec)

Cecilia Lindsten – plankonsult Blå Öp, kontrakterad på ca 25 % under 12 månader.

Johanna Hansson – kommunikationsstöd konsult BozzaNova

Daniel Krång – Utbildningsledare på Campus Väst (Lysekils kommun)

Kristina von Schenck 35 % - projektcontroller

Ingegerd Thornadtsson 5 % - ekonomiassistent

Malin Westfeldt 10% - kommunikatör

Övriga medarbetare av vikt utöver styrgruppen:

Strömstads kommun: Björn Richardsson, Hans Friberg

Tanums kommun: Sandra Olsson, Elenor Olofsson, David Holm, Helalia Zamir, Olof Jönsson

Sotenäs kommun: Tomas Larsson, Magnus Karlsson, Agnes Olsson, Amanda Jansson

Lysekils kommun: Anne Gunnäs, Amin Payanderhad, Anna Wigell,

Samarbetet med Leader

Tillväxt Norra Bohuslän delar kontor och till viss del personal med Leaderkontoret Bohuskust och gränsbygd. Syftet med detta samarbete är att effektivare genomföra Leaderstrategin och till viss del även forma TNBs arbete. Det gemensamma arbetet med bevakning av pågående projekt och insatser har visat sig vara mycket givande. Dels undviker vi dubbelarbete men kan också styra projekt och insatser mot samarbeten och synergier.

Processledarens roll har varit att omvärldsbevaka det marina och maritima området samt agera expert inom projekt och frågor som är kopplade till detta. Leaders verksamhetsledare Krister Olsson hanterar projekt och övergripande frågor. Parallellt är han sammankallande för fiskekommunerna vilket ger en breddning av bevakningen och de olika vägarna att påverka.

2017 var det andra året med denna organisation och vi upplever att samarbetet fungerar väl och har haft många positiva bieffekter.

Måluppfyllelse 2017

Avsiktsförklaringen i den Maritima Näringslivsstrategi (MNLS)

(följer vi den? (Ja/Nej) - årlig enkätfråga till styrgrupp)

Avsiktsförklaring - Vi är överens om att:

- Skapa förutsättningar för marin utveckling
- Uppmärksamma dess betydelse och potential här
- Värdesätta och värna havets resurser

Ja Enligt enkät till styrgruppen följer vi den maritima avsiktsförklaringen
(100% Ja; Svarefrekvens 7/12)

Andel av MNLS mål TNB har arbetat med under året

(sammanställs av processledare)

	MNLS-mål	Arbetat med målet
1	Ett hållbart fiske med kringnäringar ska finnas och vara grunden för en levande skärgård och kustsamhälleas identitet och attraktivitet nu och på sikt.	Till viss del
2	Ett bärkraftigt blandat vattenbruk med kringnäringar som inte skadar den marina miljön ska ges möjlighet att etableras.	Till stor grad
3	Marin livsmedelsindustri ska ges utvecklingsmöjligheter.	Till stor grad
4	En småskalig beredningsbransch med lokalt fångad fisk och skaldjur kopplat till lokal matkultur och besöksnäring ska uppmuntras och ges möjligheter att utvecklas.	Till stor grad
5	Skärgård, kust och hav ska planeras för de som bor här med kvaliteter som attraherar våra besökare och lägger grund för en blomstrande turistnäring.	Till stor grad
6	Vår fantastiska kust ska vara ren och attraktiv samtidigt som den ska vara tillgänglig för alla.	Till stor grad
7	Skärgårdslandskapets karaktärsdrag och kustsamhälleas kulturvärden ska bevaras, tillgängliggöras och fortsatt bidra till vår identitet.	Till stor grad
8	Sjöfartens och båtningens mark- och vattenbehov ska prioriteras i de strategiska lägena för att säkerställa frakthamnarnas möjligheter och persontrafikens utveckling.	Till viss del
9	Förutsättningar för ett hållbart och hänsynsfullt båtliv med liten negativ påverkan på miljö, trivsel och säkerhet ska finnas.	Inte alls
10	Skärgården ska vara tillgänglig även för de som inte har egen båt.	Till viss del
11	Infrastruktur för ett förändrat båtbruk ska understödjas exempelvis båttramp, alternativ förvaring, dagsuthyrning och båtskrotor för att underlätta en hållbar båthantering.	Inte alls
12	Marinor och kommunala hamnar ska bidra till en bättre miljö och vara attraktiva platser för vistelse och båtvård.	Till viss del
13	Förutsättningar för att etablera verksamheter inom marin energi inklusive marina testbäddar ska finnas på lämpliga platser i vårt område.	Till stor grad
14	Goda förutsättningar för utveckling av forskningsnäringen ska bibehållas och denna närings förankring i det lokala närings- och samhällslivet skall säkerställas.	Till stor grad

Av de 14 målen som tagits fram i MNLS har vi under året arbetat med:

8 st till stor grad	57 %
4 st till viss grad	29 %
2 st inte alls	14 %

Antal LEADER MÅL TNB har arbetat med under året

(sammanställs av processledare)

	LEADER- målen enligt Leaderansökan	Arbetat med målet
1	Fler jobb och hållbar tillväxt i lokala lantbruks-, fiske- och vattenbruksföretag genom ökad lönsamhet och konkurrenskraft.	Till stor grad
2	Bevara och utveckla skärgårdslandskapets karaktärsdrag och kustsamhällenas kulturvärden/identitet.	Till stor grad
3	Fler jobb, ökad inflyttning och levande landsbygd med ökad sysselsättning i mikro och småföretag genom hållbara besöksanledningar, goda förutsättningar för landsbygdsföretagande och en aktiv fritid, smarta kommunikationer och god service.	Till stor grad
4	En ren och attraktiv naturmiljö genom förbättrade förutsättningar för hållbart nyttjande av naturresurser, hållbar produktion och konsumtion.	Till stor grad

100 % av Leadermålen har arbetats med under året.

Antal av kommunernas MILJÖMÅL TNB har berört under året

(sammanställs av processledare – för 2016 används Sotenäs och Lysekils mål)

	Miljömål	Arbetat med målet
1	Hållbar livsstil – <i>Vi ska främja ett hållbart beteende via utbildning och information, erbjuda invånare och turister en hälsosam livsmiljö samt se demokrati, delaktighet och inflytande som viktiga medel i arbetet med hållbar utveckling.</i>	Till viss del
2	Biologisk mångfald – <i>Vi ska ha god kunskap om och kommunicera om kommunens naturmiljöer samt ta hänsyn till värdefulla naturmiljöer vid planering och exploatering.</i>	Till viss del
3	God vattenstatus – <i>Vi ska ha god kunskap om kommunens marina miljö, verka för en god marin livsmiljö samt verka för en god grund- och dricksvattenförsörjning.</i>	Till stor grad
4	Hållbar energikonsumtion – <i>Vi ska minska energiförbrukningen, verka för att andelen förnybar energi ökar samt främja klimatsmarta transporter och kommunikation.</i>	Till viss del

25 % av miljömålen har arbetats med till stor del och 75 % till viss del.

Kommentar till långsiktiga mål

Analysen av våra indikatorer visar att vi arbetar med våra mål och inom rätt områden. Att inte alla mål täcks är naturligt men visar också på att vi har en del kvar att täcka. Exempelvis borde det finnas mer att göra inom miljöområdet samt kopplat till hållbart båtliv och hänsyn till naturen. Med början 2018 har vi nu möjligheter att göra detta via LOVA pengar och andra medel.

Mycket av det arbete som räknas in i målen för 2017 är också av planeringsart. Med andra ord är de faktiska insatserna framför oss i tiden vilket bör ge bra förutsättningar för att få gjort konkreta åtgärder runt både fysiska förutsättningar och jobbskapande. Glädjande pågår mycket arbete kopplat till maritima näringar inom kommunerna inspirerat av och kopplat till arbetet med den maritima näringslivsstrategin. Kopplingen hållbar livsstil och Leadermålen bör kunna utvecklas vidare inom Leaderarbetet med nya projekt inom exempelvis omställning. Även arbetet med gröna näringar bör intensifieras inom Leaderarbetet under åren som kommer.

Samverkansfunktion

Kommunerna i norra Bohuslän har under året samverkat väl tillsammans. Mer av arbetet har skett digitalt och på distans av både effektivitets- och hållbarhetsskäl. Arbetet har i huvudsak skett genom projekten och via styrgruppen (8 möten har hållits). Verksamhetsplanen samt verksamhetsberättelsen är nu en naturlig del i arbetet.

Övriga samverkande grupper har varit: plangruppen, blå näringslivsgruppen, partnergruppen (MUB) samt politiska referensgruppen Blå ÖP.

En god samverkan kännetecknar arbetet mellan TNB, Leader och Svinesundskommittén. TNB är en aktiv part i maritima klustret fokusområden Turism och Havsförvaltning samt flera andra nätverk (SERN, Ostronnätverket, Landsbygdsnätverket, Fritidsbåtsprojektet, Mentor network 2nd homes, Skärgårdarnas riksförbund).

Lobbyingfunktion

Trafikverket – ett uppskattat uppföljningsmöte med trafikverkets regionchef har hållits med goda resultat men hädanefter kommer man ha separata möten vid behov.

Stationsutredningen Sven Lovén – Göteborgs universitet, Lysekils kommun, RISE, Chalmers, KTH har format ett konsortium för att göra om Kristineberg till ett forsknings och innovationscentrum. Tillväxt Norra Bohuslän har varit aktivt i processen och fortsatt samverkan har skett genom projektet MUB.

Gott exempel – Vi har fortsatt fungerat som gott exempel med Blå ÖP arbetet för HaV, Länsstyrelsen i Västra Götaland, Nordsjökommissionen, SKL och Västra Götalandsregionen. Samt påverkat Boverket i deras arbete med en handbok för havsplanering.

Den övergripande *kommunikationsplanen* uppdateras och följs. Vi har presenterat vårt arbete på många dragningar lokalt och internationellt.

Vi har deltagit på *EU-kommissionens* möte med att forma det framtida strukturfonderna med hjälp av landsbygdsnätverket.

Remissvar havsplanering (vinter 2016-17) – Remissvar har lämnats och är tigt kopplad till Blå ÖP arbetet.

Remissvar "Åtgärder för minskad nedskräpning" – gemensamt svar med koppling till marint skräp.

Diverse skrivelser har också gjorts kopplat till specifika frågor exempelvis ambulanssamverkan (Fyrbodal) och lantmäterieffektivitet.

Arbete har utförts för att säkerställa Ren och attraktivkusts fortsatta organisering, funktion och finansiering.

Omvärldsbevakningsfunktion

Tillväxt Norra Bohuslän har under 2017 bevakat havsplaneringen och maritim näringsutveckling via dessa processer. Via Funktionell digital region har vi även börjat täcka digital samhällsutveckling och försökt koppla detta till landsbygdsutveckling. Vattenbruk och regelförändringar runt detta följs noga.

Landsbygdskommissionens arbete har följts noga och framtida utveckling av detta bevakas (remissvar lämnades av Sotenäs kommun).

Lokalt har vi bevakat många projektformeringar via Leader och försökt styra och inspirera till dessa.

Underlagsberedande funktion

Underlag har tagits fram till de olika projektansökningarna men även till möten med trafikverket samt övriga specifika frågor.

Finansiering 2017

TNB basverksamhet har finansieras via kommunala medel (62,5'/år och kommun) som går in i Leaderprogrammet. Där växlas pengarna upp till 757'. Dessa pengar kommer TNB till del genom att Processledaren för TNB är anställd på 30 % av Leaderkontoret. För resterande medel söks Leaderprojekt med TNB som ägare.

Finansiärer:

Kommunerna

Leader (ERUF och Havs och fiskerifonden)

Länsstyrelsen

Västra Götalandsregionen

ERUF (Europeiska Regionala utvecklingsfonden)

Fyrbodal

Landsbygdsnätverket

Jordbruksverket

Pågående och tidigare satsningar (se även tidslinje TNB)

Projektnamn	Påbörjat	Avslut	Resultat	Kommentar
Blå ÖP o MNLS	2013	2017	Blå ÖP o MNLS	3 projekt
Kustzonsprojektet	2008	2011	Underlag o Rapporter	Bas för Blå ÖP
Suscod	2011	2013	Förarbete Blå ÖP	EU-projekt
Hav möter Land	2011	2013	Underlag för havsplanering	Generella
Samverkansplan för värdefulla kust och skärgårdsområden	2009	2011	Underlag för havsplanering	Specifika för NoBo
Delårsboende	2012	2014	Ny bild av delårsresursen	
Strategisk plan för besöksnäringen	2004	2009	Gulingen	
Besöksråd Norra Bohuslän	2009	2012	Turismutveckling	
Blå affärsutveckling – förstudie	2015	2016	Samlar erfarenheter ifrån tidigare arbeten	
Inför Maritim utveckling i Bohuslän	2016	2016		
Maritim utveckling i Bohuslän	2016	2019	Innovationsarena	
MareNovum	2008	2010	Samarbeten med universiteten	Innovationer
Tjärnö Innovations System	2005	2008	Lokal företagsutveckling	Forskningskopplat
Grön affärsutveckling	2002	2006	Livskraftiga företag	
Stenakademien	...	2012	Fokus på sten	Utbildade stenarbetare
Granitkusten	2016	2017	Turismutveckling Sten	
En Funktionell Digital Region	2016	2019	Nätverksbaserad digital kompetens	
Vattenbruksutbildning för webben	2017	2018	Näringslivsutvecklare, Vattenbrukare	
Plattform Ren o Attraktiv kust	2015	...	Förvaltning av strandstädningsfrågan	Egen finansiering
Ren och Attraktiv kust	2015	2016	Plattformen	
Ren Kust	2013	2015	Strandstädarkartan	
Attraktiv Kust	2010	2013	Hantering av marint skräp	